

Protokoll

Samisk Kirkeråd (SKR)

21. – 22. 05. 2008

Tromsø

Til stede:

Tore Johnsen, leder
Ingrid Jåma, nestleder
Elin Vangen møtte for biskop Tor Berger Jørgensen
Inga Marie Nordstrand
Mareno Mikkelsen
Kjell Skog møtte for Ingrid Johansen
Jonhild Joma

Forfall:

Tor Berger Jørgensen
Ingrid Johansen

Fra sekretariatet:

Rávdná Turi Henriksen
Asta Johnsen
Inger Anna Gaup Gustad
Berit Alette Mienna
Jens Petter Johnsen, KR (dag 1)
Gerd Karin Røsæg, KR (dag 2)

Andakt 1. dag ved Mareno Mikkelsen, 2. dag ved Inga Marie Nordstrand.

Saklista ble godkjent med følgende tilleggsaker:

- *Forståelse av Samelovens språkregler* tas opp som egen sak under Eventuelt
- Drøfting av sørsamisk salmeseminar under orienteringssaker
- Uttalelse – samiske salmer i nye norske salmebøker i Den norske kirke

Saksliste

Saksnr.	Arkivsak	Sakstittel
017/08	08/69	SKR 17/08 Protokoller
018/08	08/68	SKR 18/08 Referatsaker
019/08	08/67	Orienteringssaker
020/08	07/91	Lokalisering av Samisk kirkeråds sekretariat
021/08	05/410	Plan for samisk kirkeliv
022/08	05/513	Samisk trosopplæring - en orientering

023/08	06/76	Samiske kirkedager - prinsippdokument og budsjett 2009
024/08	07/308	Visjonsdokument for Den norske kirke 2009 - 2014. 2. gangs behandling
025/08	08/109	Bærekraftreformen 2007-2017. Organisering og innhold - 1. gangs behandling
026/08	08/102	Oppnevning av arbeidsgruppe for godkjenning av liturgier på lulesamisk
027/08	06/270	Suppleringsvalg: Kirkens Nødhjelp
028/08	06/237	Forståelsen av Samelovens språkregler
029/08	07/293	Samiske salmer i nye norske salmebøker i Dnk - uttalelse

---

SKR 017/08   SKR 17/08 Protokoller

---

1. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 11. - 13.02.2008 i Oslo

SKR-017/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd godkjenner protokollen.

SKR 018/08   SKR 18/08 Referatsaker

- 1) Protokoll fra møte i Kirkerådet 13. - 15.02.2008 i Kirkens hus
- 2) Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 11. - 13.02.2008 i Børsparken hotel, Oslo
- 3) Referat fra møte i Utvalg for sørsamisk kirkeliv (ÅGM) i Røros 29.02 - 01.03.2008
- 4) Kort historikk om Nordsamisk liturgiutvalg fra Kåre Kvammen pr. februar 2008
- 5) Referat fra møte og innkalling til møte i arbeidsgruppa for lulesamiske liturgier i Bodø 15.04.2008

Tilleggssaker – muntlig referert:

- 6) Det ble holdt sørsamisk salmeseminar i Snåsa uke 15/08

SKR-018/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd tar referatsakene til etterretning.

SKR 019/08   Orienteringssaker

- 1) Referat fra hovedkomiteens møte vedr. Samiske kirkedager 2009 i Inari 13 – 14.02.2008
- 2) Brev av 16.04.2008 fra SKR til Halvdan Nedrejord vedr. innhenting av digitalisert musikk til nordsamisk 1977 liturgi

- 3) Brev av 09.05.2008 fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd og eposter/informasjon om samiske salmer i nye norske salmebøker
- 4) Brev av 15.02.2008 fra Justis- og Politidepartementet vedr. høring – *NOU 2007:13 Den nye sameretten*
- 5) Brev av 17.04.2008 fra Justis- og Politidepartementet vedr. samordning av høringene – *NOU 2007:13 Den nye sameretten* og *NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark*
- 6) Rapport fra 200 års kirkejubileum av Karasjok gamle kirke 18 – 20.08.2007
- 7) Sammendrag av rapporten om ”Framtidig organisering av arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke” – kap. 1.2
- 8) Brev av 13.02.2008 fra Ärkebiskopen i Uppsala til SKR og svarbrev av 12.03.2008 vedr. møte om klimaspørsmål i Uppsala 28 – 29.11.2008
- 9) Diverse rapporter fra Rolf Steffensen til KR og SKR vedr. OVF-støtte til Sør-Hålogaland bispedømmeråds forsoningsprosjekt i lulesamisk område 2007
- 10) Rapport fra Bibeloversettelsesseminar i Tromsø 02 – 03.04.2008
- 11) Brev av 08.02.2008 fra Kirkenes Verdensråd vedr. diskriminering av urfolk
- 12) FN dokumentet ”Indigenous Peoples, Treaties and the Right to Free, Prior and Informed Consent” fra møtet i Vancouver, Canada 19 – 20.02.2008
- 13) Visitasrapport fra Nord-Hålogaland biskop av 04.03.2008
- 14) Styrket demokrati i Den norske kirke. (Innstilling)
- 15) Stortingsmelding nr. 17 (2007 – 2008) om Staten og Den norske kirke
- 16) Avisutklipp

Tilleggsorienteringer:

- 17) Nuorttanaste – 100 år: Oppfordring til å skrive til bladet
- 18) Henvendelse av 11.03.08 via MKR til SKR om møte i Australia desember 09 med urfolk som tema
- 19) Muntlig orientering om Tambo-skolen i Ecuador. Gaver: (NT og Salmebok på quichua-dialekt og noe håndarbeider) fra Tambo-skolen ble overrekket SKR
- 20) Pressemelding: KKD om sørsamisk menighet

SKR-019/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd tar orienteringssakene til etterretning med følgende merknader:

- Pkt 3: lages det en egen uttalelse på

- Pkt 4 og 5: Rådet ønsker orientering om dette anliggendet i et senere møte
- Pkt 18: tas opp som egen sak på neste SKR møte

SKR 020/08 Lokalisering av Samisk kirkeråds sekretariat

Sammendrag

Samisk kirkeråd er opptatt av å finne tjenlige arbeidsformer som kan bidra til å styrke Rådets rolle som pådriver for videreutvikling av samisk kirkeliv med helhetsansvar for sørsamiske, lulesamiske og nordsamiske språkgrupper.

Høringsrunden som er gjennomført om en eventuell ny lokalisering av Samisk kirkeråds sekretariat til Tromsø eller Oslo, gir i hovedsak tilslutning til en lokalisering til Tromsø. Det finnes likevel en viss skepsis fra sørsamiske høringsinstanser til å flytte sekretariatet fra Oslo til et nordsamisk område.

Samisk kirkeråd skal gi sin innstilling til lokaliseringssted til Kirkerådet. Kirkerådet behandler lokalisering av Samisk kirkeråds sekretariatet på rådets møte i september 2008.

Før vedtaksavstemming, ble det gjort en prøvevotering over forslaget om å flytte SKRs sekretariat til Tromsø. Resultat av denne voteringen ble:

3 stemte for at SKRs sekretariat forblir i Oslo slik det er i dag.

Ved kontravotering stemte 4 for at SKRs sekretariat flyttes til Tromsø.

SKR-020/08 Vedtak:

1. SKR ser det som viktig at sekretariatet flyttes til Tromsø.
2. SKR ser det som viktig at sekretariatet har en geografisk nærhet til de samiske bosetningsområdene i Sápmi. Dette er viktig for å få kompetanse, inspirasjon og nærhet til de samiske kulturer for å utvikle det samiske kirkeliv i alle samiske områder. Samisk kirkeråd understreker dets forpliktelse overfor de nordsamiske, lulesamiske og sørsamiske språkområdene.
3. Saken oversendes Kirkerådet for sluttbehandling.

Vedtaket var enstemmig.

Protokolltilførsel SKR sak 20/08:

Under prøvevoteringen var vi tre stykker som stemte mot at sekretariatet skulle flyttes til Tromsø.

Vi ser positive og negative sider ved å ha Samisk kirkeråds sekretariat i Oslo. Vi mener at en lokalisering i Oslo fører til at minoriteter i samisk kirkeliv som sørsamer og ungdom er bedre sikret ved et tett samarbeid i Kirkens hus.

Vi er redd at sørsamisk kirkeliv vil bli nedprioritert og presset ut på sidelinjen av majoriteten i Sápmi om sekretariatet legges til nordsamisk område.

Ingrid Jáma
Jonhild Joma
Inga Marie Nordstrand

Sammendrag

Kirkemøtet ba i sak 07/06 om å få laget en plan for utviklingen av samisk kirkeliv som skal komme tilbake til Kirkemøtets behandling i 2008. På bakgrunn av oppgavens omfang, ba arbeidsgruppa derfor om å utsette behandlingen av plan for samisk kirkeliv til Kirkemøtet 2009. Utsettelsen er behandlet i SKR/AU 05/07.

Hovedbegrunnelsen i SKR AU sak 05/07 for å utsette kirkemøtebehandlingen av plan for utviklingen av samisk kirkeliv til 2009, var at planarbeidet vil måtte involvere mange instanser og nivåer i Den norske kirke.

Det vil komme en ytterligere forsinkelse i planarbeidet. Det gjenstår blant annet å avklare premissene for samelovens språkregler, involvere alle berørte i planprosessen og avsette ressurser til å arbeide med planen. Planen bes derfor om å bli utsatt til 2010 før den behandles i Kirkemøtet. Det vil gi bedre tid til en forsvarlig prosess.

SKR-021/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd anser det lite realistisk å kunne arbeide frem en plan for utviklingen av samisk kirkeliv til Kirkemøtet 2009.

- 1 Samisk kirkeråd ber om å utsette plan for utviklingen av samisk kirkeliv til Kirkemøtet 2010.
- 2 Samisk kirkeråd vil prioritere å arbeide med plan for samisk trosopplæring parallelt med Trosopplæringssekretariatets arbeid med plan.
- 3 Samisk kirkeråd henstiller til Kirkerådet om å gi en egen sekretærressurs til planarbeidet for samisk kirkeliv.

Samisk kirkeråd vedtok i SKR sak 20/05 å etablere et nettsted for samisk trosopplæring som et støttetiltak for lokalt menighetsarbeid.

Samisk kirkeråd vil at trosopplæring på nett skal bidra til å

- gjøre materiell tilgjengelig på nett
- dele erfaringer og materiell mellom ulike brukere av nettstedet
- utvikle dialogforum for samiske konfirmanter i sør-, lule- og nordsamisk område

Samisk nettsted ble presentert muntlig og visuelt for Rådet som ett av tiltakene i samisk trosopplæring.

Rådets tilbakemelding om nettsiden i samisk trosopplæringsarbeid:

1) Om prioritering av trosopplæring på nett:

Rådet er ubetinget positiv til at arbeidet med samisk nettside blir et satsningsområde som må prioriteres. Dette tiltaket er et stort framskritt og en god og tjenlig arbeidsmåte både i forhold til trosopplæring og samisk språk, og samt være et godt felles arena å bygge opp den samisk-kirkelige identiteten på hos barn og unge.

Rådet er inneforstått med at dette arbeidet vil kreve budsjettmessige prioriteringer både til videre oppbygging og drift.

Rådet ønsket å få lagt ut en prøveversjon av nettsiden så snart som mulig for å kunne bidra til med distribusjon av informasjon om siden allerede nå.

2) Om samisk språk:

Det er viktig at nettstedet er på alle 4 språk (3 samiske og norsk). Det er med på å gi tilhørighet til egen historie og er identitetsbyggende for samiske barn og unge. Å få stoff på de 3 samiske språk bør etterstrebes, men det må likevel ikke være til hinder for at ferdig materiale på samisk kan legges ut etter hvert. Det er naturlig at det vil finnes mer menneskelige ressurser til å utarbeide trosopplæringsmateriale i nordsamisk område og slik initiativ må ikke kveles. De mindre språkene vil være mer avhengig av ressursmessig prioritering.

SKR 023/08 Samiske kirkedager - prinsippdokument og budsjett 2009

Sammendrag

Samiske kirkedager skal arrangeres 12.-14.juni 2009 i Inari i Finland. Det er oppnevnt komite som har utarbeidet et prinsippdokument samt en hovedkomite som har utarbeidet budsjett for 2009. SKR AU oppnevnte i sak 001/08 medlemmer for samisk kirkeliv i Norge til de to komiteene. Prinsippdokumentet er ferdigstilt. Ledergruppa i Kirkerådets sekretariat har foreslått endringer i dokumentet. Budsjett for samiske kirkedager 2009 er utarbeidet av hovedkomiteen.

Samisk kirkeråd skal behandle prinsippdokumentet og foreslåtte endringer og behandle finansiering av Den norske kirkes kostnadsandel for samiske kirkedager 2009.

Samisk kirkeråd godkjenner prinsippdokumentet med de vedtatte endringer.

Samisk kirkeråd går inn for at Den norske kirkes kostnadsandel for samiske kirkedager 2009 primært søkes finansiert gjennom midler fra Sametinget, og subsidiært prioriterer å bruke OVF-midler til formålet. For senere arrangementer, søkes det å få ekstern finansiering av samiske kirkedager.

SKR-023/08 Vedtak:

1. Samisk kirkeråd godkjenner det svenskspråklige prinsippdokumentet med endringer. Rådet ber om at vedtatte endringer innarbeides i prinsippdokumentet for Samiske kirkedager. Endringsforslaget i punkt 8 gjøres ikke gjeldende for 2009, men for senere arrangementer.
2. Vedtatte endringer bes om å bli behandlet i prinsippkomiteen på nytt. Endelig prinsippdokument med endringer sendes deretter til underskriving til de respektive juridiske enhetene i Finland, Sverige og Norge.

3. Budsjett for Samiske kirkedager 2009 i henhold til Norges andel tas til etterretning.
4. Samisk kirkeråd søker Sametinget om midler til å dekke Den norske kirkes andel av kostnader for samiske kirkedager 2009. Subsidiært må SKR/AU fremme forslag til annen finansiering.
5. Samisk kirkeråd går inn for at finansiering av fremtidige samiske kirkedager i hovedsak må søkes finansiert med eksterne midler og ber om at dette tas opp med søsterkirkene.

SKR 024/08   Visjonsdokument for Den norske kirke 2009 - 2014. 2. gangs behandling

---

Samisk kirkeråd drøftet visjonsdokumentets innhold.

SKR-024/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd drøftet forslag til visjonsdokument. Under samtalen kom det frem følgende innspill til den videre bearbeiding av dokumentet:

Dokumentets oppsett:

Oppsett med fire kolonner både i den øvre og nedre ramme forleder leseren til å tro at strekpunktene i den nedre ramme er knyttet spesielt til hvert av de 4 visjonene i rammen over, selv om innholdet i strekpunktene kan passe inn under flere av visjonene. Rådet spurte seg om strekpunktene bør organiseres i 3 eller fem kolonner.

Enkeltpersoner i rådet hadde følgende innspill:

1. Visjonen: *Gjennom livet – en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke:*

I stedet for "Gjennom livet" kan en vurdere formuleringene:

- i) "Nær Livets Gud": Forsøk på mer teologisk forankret visjon. "Gjennom livet" gir ikke sterkere teologisk forankring av visjonen enn "Sammen underveis"
- ii) "I livet": "Nær Livets Gud" er ikke bedre enn "Gjennom livet". "I livet" understrekes tilstedeværelsen i livet mer enn formuleringen "Gjennom livet"

2. Hovedmål:

Innspill 1:

Bekjennende, ved troen på den treenige Gud som skaper livet, elsker verden og virker i blant oss.

Misjonerende, ved at vi sammen med den verdensvide kirke vitner om Jesus Kristus.

Tjenende: Ingen merknader.

Åpen, ved at vi utvikler fellesskap som verdsetter mangfold og respekterer

ulikheter.

3. Strekpunkter i nedre ramme:

Ha med formuleringer som synliggjør barn og unge, med en formulering som "åpen for barn og ungdom på deres premisser".

Savner synliggjøring av samer i strekpunktene, da de er en naturlig del av Dnk, og er synliggjort i forskjellige dokumenter.

SKR 025/08   Bærekraftreformen 2007-2017. Organisering og innhold - 1. gangs behandling

---

Sammendrag

Foreliggende notat er et førsteutkast til bærekraftreformens organisering og innhold. Det foreslås å organisere reformen som et økumenisk prosjekt, og å videreutvikle det økumeniske samarbeidet som allerede er etablert på feltet.

Det understrekes av Kirkerådets sekretariat at notatet fremdeles er et første utkast.

Frem mot høstens behandling på Kirkemøtet ønsker Kirkerådet å invitere mange med i en åpen prosess om innhold og utforming av reformen, for eksempel gjennom flere "tankesmier".

Dokumentet inneholder både en visjon, langsiktige mål og en første milepælplan for 2008 og 2009.

I et vedlegg er de langsiktige mål nærmere beskrevet gjennom delmål og tiltak, og er tilordnet nivåene nasjonalt/internasjonalt, regionalt og lokalt.

SKR-025/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd tar førsteutkastet om bærekraftreformens organisering og innhold til orientering.

SKR 026/08   Oppnevning av arbeidsgruppe for godkjenning av liturgier på lulesamisk

---

Sammendrag

En del liturgimateriale som er oversatt til lulesamisk skal godkjennes til bruk i Den norske kirke. Samisk kirkeråd (SKR) står som koordinator i denne prosessen sammen med biskopen i Sør-Hålogaland som har det teologiske og ordningsmessige ansvaret arbeidet.

SKR oppnevner en arbeidsgruppe til å gjennomgå det oversatte materialet språklig, teologisk og musikalsk og ferdigstille det til godkjenning i SKR.

Arbeidsgruppas funksjonstid: Fra mai 2008 til utgangen av 2009.

SKR-026/08 Vedtak:

SKR oppnevner følgende til medlemmer i Arbeidsgruppe for liturgier på lulesamisk:

- Inga Karlsen, leder for arbeidsgruppa
- Elin Vangen, teologisk konsulent
- Heidi Andersen, samisk språkkonsulent

- Tor Berger Jørgensen, biskop i Sør-Hålogaland
- Kåre Tjihkkom, representant for lokalt samisk kirkeliv og språkkonsulent
- Inger Anna Gaup Gustad, koordinator og sekretær for gruppa

Funksjonstid: Fra mai 2008 til utgangen av 2009.

SKR 027/08   Suppleringsvalg: Kirkens Nødhjelp

Sammendrag

Kirkemøtet har oppnevnt medlemmer til Representantskapet i Kirkens Nødhjelp for perioden 2007-2011. Det er oppnevnt et samisk medlem med personlig varamedlem. For inneværende periode har det faste samiske medlemmet skriftlig frasagt seg sitt verv. Samisk kirkeråd innstiller derfor overfor Kirkemøtet at oppnevnt varamedlem blir fast medlem i representantskapet og at oppnevningen suppleres med et nytt varamedlem.

Samisk kirkeråd innstiller varamedlem John Erland Boine som medlem for inneværende periode med Jovna Zakharias Dunfjell som varamedlem.

SKR-027/08 Vedtak:

Samisk kirkeråd innstiller overfor Kirkemøtet følgende:

1. Samisk kirkeråd tar brevet fra Ronald Urheim til etterretning.
2. For gjenværende valgperiode frem til 2011 til Representantskapet i Kirkens Nødhjelp blir oppnevnt varamedlem
  - John Erland Boine, Oslo, fast medlem i Representantskapet
3. Som varamedlem velges: Jovna Zakharias Dunfjell, Trondheim

SKR 028/08   Forståelsen av Samelovens språkregler

Rådet drøftet forståelse av samelovens språkregler. Bakgrunnen for drøftingen var departementets orientering i Sør-Hålogaland om hvordan språkreglene skal forstås i forhold til lulesamisk. Spesielt er det uklarerhet om tolkningen av § 3-6 om rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den Norske kirkes menigheter i forvaltningsområdet.

Dette er en prinsipp sak som Rådet ber sekretariat ta opp med departementet. Det er nødvendig å ha kontakt med Sametinget og Kirkerådet, eventuelt ha dette som egen sak i Kirkerådet.

I første omgang skal en be om møte med kirke departementet og få deres orientering om forståelsen av samelovens språkregler. Videre må en samarbeide med biskopene og stiftsdirektørene i de tre nordligste bispedømmene i saken. Sekretariatet bes om finne en tjenlig form for utredning av saken.

SKR-028/08 Vedtak:

SKR ber sekretariatet om å utrede saken og legge frem saken for rådet i et senere møte.

SKR 029/08 Samiske salmer i nye norske salmebøker i Dnk - uttalelse

---

Samisk kirkeråds uttalelse:

Samisk kirkeråd har i møte 21.05.08 drøftet spørsmålet om samiske salmer til de nye norske salmebøkene og vil komme med følgende uttalelse:

I arbeidet med de to nye norske salmebøkene er det forutsatt at salmer på sør-, lule- og nordsamisk skal med for at salmeboka skal kunne brukes i menigheter også utenfor de samiske kjerneområdene. Samisk kirkeråd er glad for dette da det i dag bor samer i alle deler av landet, og sannsynligvis også i de fleste menigheter. At en rekke andre språk vil være representert i salmebøkene, gjør det dessuten til en selvfølge at også Norges urfolk er representert med sine språk.

Samisk kirkeråd reagerer imidlertid på at det i siste fase av salmebokarbeidet er kommet signaler som kan peke i retning av et svært begrenset antall salmer: 5 salmer på hvert av de tre samiske språk fordelt på begge bøker. Her vil rådet minne om at man på 283 nummer i Salmer 1997 fant plass til 8 nordsamiske, 7 lulesamiske og 7 sørsamiske salmer.

Samisk kirkeråds arbeidsutvalg sa i sak SKR/AU 08/2006 følgende:

SKR/AU anser det som viktig at samiske salmer er tilgjengelige overalt i Den norske kirke. SKR/AU ber ansvarlige for arbeidet med gudstjenestereformen om å henvende seg til menigheter, samiske utvalg og samiske ressursgrupper i nord-, lule- og sørsamisk område og be disse komme med forslag på samiskspråklige kjernesalmer og andre samiske salmer til de nye salmebøkene som er under utarbeidelse. Dette gjøres etter angitte kriterier utarbeidet av SKR's sekretariat.

SKR/AU ber om at minst 10 salmer på hvert av de tre samiske språkene inkluderes i hver av de nye salmebøkene.

Samisk kirkeråd vil fastholde dette kravet, altså totalt 60 salmer, 20 salmer på hvert av de tre samiske språkene fordelt på de to salmebøkene. Rådet anser dette som et viktig supplement til egne samiske salmebøker, som er aktuelle kun for et begrenset antall menigheter, og som foreløpig er tilgjengelig kun på nord- og lulesamisk.

Samisk kirkeråd ser at det kan være en utfordring å finne det nødvendige antall sørsamiske salmer dersom snevre kategorier og utvalgsriterier legges til grunn. Rådet vil be om at dette tas hensyn til slik at dette ikke blir til hinder for å ta inn salmer som oppleves sentrale fra et samisk perspektiv.